

**ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി - കൊട്ടിയൂർ പാലം
പുനർനിർമ്മാണം സ്വകാര്യവ്യക്തികളുടെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ- സാമൂഹ്യ
ആഘാത പഠനം - കരട് റിപ്പോർട്ട്**

കണ്ണൂർ ജില്ലയിൽ, ഇരിട്ടി താലൂക്കിൽ കൊട്ടിയൂർ അംശത്തിൽപ്പെടുന്ന റീ സ 2465, 2465/101, 2466, 2690, 2502, 2921/127, 2647, 1050, 1050/1, 1051 എന്നീ സർവ്വേ നമ്പരുകളിൽപ്പെടുന്ന 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) ഭൂമി, ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർ നിർമ്മാണത്തോടനുബന്ധിച്ച് ഇരുകരകളിലും സമീപന റോഡുകൾക്കും മറ്റുമായി സ്വകാര്യ വ്യക്തികളുടെ സ്ഥലം 2013 ലെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിൽ ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിനും സുതാര്യതയ്ക്കും പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള അവകാശ നിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾക്കും ചട്ടങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി, സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠനം നടത്താൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട, സംസ്ഥാനതലത്തിൽ എംപാനൽ ചെയ്യപ്പെട്ട 'കയ്റോസ് കണ്ണൂർ ' വിശദമായ പഠനം നടത്തി തയാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ടിന്റെ കരട് രൂപം.

Executive Summary

Project and public purpose

പേരാവൂർ നിയമസഭാ മണ്ഡലത്തിലെ കൊട്ടിയൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽപ്പെടുന്ന ബാവലിപുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി - കൊട്ടിയൂർ പാലം നിർമ്മാണത്തിനായാണ് ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. നിലവിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പഴയതും ഉപയോഗശൂന്യവുമായ പാലത്തിനു പകരം പുതിയ പാലം നിർമ്മാണമാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. മൂന്നുഘട്ടമാണ് ഈ പദ്ധതിക്ക് ഉള്ളത്. ഒന്ന് പഴയ പാലം പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചു മാറ്റുക, ആഴത്തിലുള്ള അടിത്തറയിൽ പൈലിങ് നടത്തി പാലത്തിന്റെ തൂണുകളും സ്റ്റാനും നിർമ്മിക്കുക, സമീപന റോഡുകൾ, വശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള സുരക്ഷാഭിത്തികൾ, റോഡിലുള്ള മറ്റു നിർമ്മിതികൾ ഒഴിവാക്കി, ഗ്രാനുളർ സബ് ബസ്, വെറ്റ് മെക്കാഡം മിക്സ്, BM, BC ഉപയോഗിച്ചുള്ള റോഡുമാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൊട്ടിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ വൈശാഖ മഹോത്സവം നടക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ, പ്രധാനമായും 27 ദിവസം, ഭക്ത സമൂഹം പോകുന്നത്, ഇപ്പോൾ പാലം നിർമ്മിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിലെ രണ്ടു ഭാഗത്തുമായി ഏകദേശം ഒരു കിലോമീറ്റർ മാറിയുള്ള പഴയ വീതികുറഞ്ഞ പാലത്തിലൂടെയാണ്. ഒരു ഭാഗത്തേക്ക് മാത്രം പോകാൻ കഴിയുന്ന ഈ പാലത്തിലൂടെ ആയിരക്കണക്കിന് വാഹനങ്ങൾ പോകുന്നതിനാൽ, അതിഗുരുതരമായ ഗതാഗതസ്തംഭനം ഉണ്ടാകുകയും ഏകദേശം 6 കി മി അകലെ കേളകം വരെ വാഹന നിര നീളുന്നതായും പ്രദേശത്തുകാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഈ ഒരു പ്രശ്നം ശാശ്വതമായി പരിഹരിക്കപ്പെടണമെങ്കിൽ നീണ്ടുനോക്കിയിൽ, ഇരുവശത്തേക്കും

ഗതാഗതസൗകര്യമുള്ള പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടേ മതിയാകൂ. അതിനാണ് ഇപ്പോൾ ഇവിടെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്.

- **Location**

ബാവലിപുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി - കൊട്ടിയൂർ പാലം നിർമ്മാണത്തിനായി കൊട്ടിയൂർ വില്ലേജിലെ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്തുള്ള റീ സ 2465, 2465/101, 2466, 2690, 2502, 2921/127, 2647 എന്നീ സർവ്വേനമ്പുകളിലെയും കോലാഞ്ചി- പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തരപാതയിലെ കള്ളുഷാപ്പ് ജംഗ്ഷന്റെ ഇരുഭാഗത്തുമായി റീ സ 1050, 1050/1, 1051 എന്നീ സർവ്വേ നമ്പുകളിൽപ്പെടുന്നതും (ബാവലി പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമായുള്ള) 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ് സ്ഥലം). ഇതിൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് ഏകദേശം 8 സെന്റും മറുഭാഗത്ത് ഏകദേശം 11 സെന്റും സ്ഥലം വരും.

- **Size and attributes of Land acquisition**

ഈ പാലം നിർമ്മാണത്തിനനുബന്ധമായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം, പുഴയുടെ പടിഞ്ഞാറ് ഭാഗത്തു നിന്നും നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷൻ വരെയുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗത്തുള്ളതും, പുഴയുടെ കിഴക്ക് ഭാഗത്ത്, കോലാഞ്ചി- പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തരപാതയിൽ കള്ളുഷാപ്പ് ജംഗ്ഷൻ റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗത്തുള്ള വീടുകളുടെ ഭാഗവുമാണ്. ടൗൺഭാഗത്ത് റോഡിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തുള്ള കടകളെ സാരമായി ബാധിക്കുന്നതും, വടക്ക് ഭാഗത്ത് നിലവിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങളിൽ 1 മുതൽ 1½ മീറ്റർ വരെ ബാധിക്കുന്നു. മറുഭാഗത്ത് സമീപത്തുള്ള പുരയിടത്തിൽ 1 മീറ്റർ വരെ ഉള്ളിലോട്ട് വരുമെങ്കിലും വീടുകളെ ഒന്നും ബാധിക്കുന്നില്ല.

- **Alternatives considered**

ഇവിടെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നത് ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം നിർമ്മാണത്തിനും, അനുബന്ധ പ്രവർത്തനത്തിനുമാണ്. പാലത്തിനു ഏറെ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലത്തിന്റെ ഇരുഭാഗത്തുമായിട്ടാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. 18.92 സെന്റ് സ്ഥലമാണ്. വിശദമായ പഠനത്തിനുശേഷമാണ് ഈ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കാനുള്ള തീരുമാനം സർക്കാർ ഭാഗത്തുനിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതിനാൽ തന്നെ പകരം സ്ഥലം പരിഗണിക്കാൻ നിർവാഹമില്ല.

- **Social impacts**

സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത് പുഴയുടെ ഇരുഭാഗത്തുമാണ്. നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് പുഴയുടെ ഭാഗത്ത് നിന്നും നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷൻ വരെയുള്ള റോഡിൻറെ ഇരുവശങ്ങളിലെയും കടകളെയും സ്ഥാപനങ്ങളെയും നേരിട്ടുബാധിക്കുന്നു. റോഡിൻറെ വടക്കുഭാഗത്ത് നെഹ്രുസ്റ്റാരക ഗ്രന്ഥശാല & റീഡിങ് റൂം No. 3249 മുതൽ ക്യാപിറ്റൽ ഫിനാൻസ് വരെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളെ ബാധിക്കുന്നില്ല. 9 ആം നമ്പറായ പുഴയോരം മിനി മാർട്ട് മുതൽ 20 ആം നമ്പറായ ചമയം ടെക്സ് വരെ, ഉള്ളിലോട്ട് ഒന്നര മീറ്റർ വരെ ബാധിക്കാം - കടവരാന്തകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ ഒന്നാം നിലയിലുള്ള നാല് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വരാന്തകളും ഇല്ലാതാകും. രണ്ടാം നിലയിലുള്ള ഓഡിറ്റോറിയത്തിൻറെ വരാന്തയും ഏകദേശം ഒന്നര മീറ്റർ വരെ ഇല്ലാതാകും. റോഡിൻറെ തെക്കു ഭാഗത്ത് ജംഗ്ഷൻ ആരംഭിക്കുന്ന സ്ഥലം മുതൽ 13 സ്ഥാപനങ്ങൾ ആണുള്ളത്. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ ഒരു സ്ഥാപനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. ബാക്കി 12 സ്ഥാപനങ്ങളെ ഭാഗികമായും ബാധിക്കുന്നു.

മറുകരയിൽ സമാന്തരപാതയിൽ കള്ളിപ്പാപ്പ് ജംഗ്ഷൻ മുതൽ തെക്കു ഭാഗത്ത് കള്ളുപ്പാപ്പും 5 വീടുകളുമാണുള്ളത്. ഇതിൽ കള്ളിപ്പാപ്പ് കെട്ടിടത്തിൻറെ മൂന്ന് മുറികളും വരാന്തയും ഇല്ലാതാകും. ബാക്കി 5 വീടുകളുടെ മതിലുകളും അതോട് ചേർന്ന സ്ഥലവും, അതിലെ അനുഭവങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടും. അതുപോലെ റോഡിൻറെ വടക്കുഭാഗത്ത് 6 പറമ്പുകളാണ്. ഇതിൽ വീട്ടുമതിലും ഫലവൃക്ഷങ്ങളും ജംഗ്ഷൻറെ അടുത്തുള്ള പഴയ കെട്ടിടത്തിലെ 2 ടോയ് ലെറ്റുകളും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. പൊതുവെ നോക്കുകയാണെങ്കിൽ തൊഴിലിനേയും അതുവഴി വരുമാനത്തെയും ബാധിക്കുന്നതായി കാണാം. നാട്ടുകാരുടെ വകയായി നിർമ്മിച്ചതും ഏകദേശം 75 വർഷത്തോളം പഴക്കമുള്ളതുമായ നെഹ്റു സ്റ്റാരക ഗ്രന്ഥശാലയും, അതോടനുബന്ധിച്ചുള്ള തുരുത്തിയിൽ സ്റ്ററിയ സ്റ്റാരക മന്ദിരവും പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. ഈ കെട്ടിടം പുറമ്പോക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതായാണ് അറിയുന്നത്.

- **Mitigation measures**

നിയമത്തിലും ചട്ടങ്ങളിലും അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ സ്ഥലം ഉടമകൾക്കും കെട്ടിടങ്ങൾക്കും, ഫലവൃക്ഷങ്ങൾക്കും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകേണ്ടതും. അതുപോലെതന്നെ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാവുന്ന വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമകൾക്കും, അവിടെ ജോലിചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾക്കും നഷ്ടപരിഹാരവും അതിനായി പ്രത്യേകം പാക്കേജം തയ്യാറാക്കണം. 75 വർഷത്തിലധികം പഴക്കമുള്ളതും പുറമ്പോക്കിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമായ പൊതുവായ സ്ഥാപനം, നെഹ്റു സ്റ്റാരക ഗ്രന്ഥശാല , തുരുത്തിയിൽ സ്റ്ററിയ സ്റ്റാരക മന്ദിരം പൊളിക്കുമ്പോൾ കമ്മറ്റിക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടോ എന്ന് ആരായാവുന്നതാണ്.

- **Detailed project description**

Background of the project, including developer’s background and governance/management structure

നീണ്ടുനോക്കി - കൊട്ടിയൂർ പാലം ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെയാണ് നിർമ്മിക്കുന്നത്. വർഷങ്ങൾ പഴക്കമുള്ള പഴയ പാലം ഉപയോഗശൂന്യമായ സാഹചര്യത്തിലാണ് പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കാൻ സർക്കാർ മുന്നോട്ട് വരുന്നത്. നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ, നിലവിലെ പദ്ധതി സ്ഥലത്തിന്റെ രണ്ടുഭാഗത്തും, ഏകദേശം ഒരു കി മി അകലെയായി, നിലവിൽ രണ്ടു ചെറിയ പാലങ്ങൾ (3 മീറ്റർ മാത്രം വീതി) ഉണ്ടെങ്കിലും, കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖോത്സവ സമയത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന അഭൂതപൂർവമായ തിരക്കിൽ, വാഹനഗതാഗത കുരുക്ക് ഉണ്ടാകുന്നു. ചിലപ്പോൾ അത് മണിക്കൂറുകളോളം നീണ്ടുനിൽക്കുന്നു. ഇത് ശാശ്വതമായി പരിഹരിക്കാനാണ് ഇവിടെ ഒരു പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കുന്നത്. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (പാലങ്ങൾ വിഭാഗം) ആണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. സർക്കാരിന്റെ പാലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിന്റെ ചുമതല പൂർണ്ണമായും ഈ വിഭാഗത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. ഒരു സർക്കാർ സംവിധാനം എന്ന നിലയിൽ, കൃത്യമായ ഭരണ നിർവഹണ സംവിധാനവും ഘടനയും ഈ പൊതുമരാമത്തു വിഭാഗത്തിനുണ്ട്. അത് വിശദീകരിക്കുന്നില്ല.

Rationale for project including how the project fits the public purpose criteria listed in the act

ഈയൊരു പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്ത നടപ്പിലാക്കുന്നത് യുക്തിസഹം തന്നെയാണ്. നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ ജൂൺ- ജൂലൈ മാസങ്ങളിൽ 27 ദിവസമാണ് കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖോത്സവം നടക്കുന്നത്. ലക്ഷക്കണക്കിന് ഭക്തജനങ്ങൾ ഈ സമയത്ത് കൊട്ടിയൂർക്ക് എത്തുന്നു. നിലവിലുള്ള രണ്ടു ചെറിയ പാലങ്ങളിലൂടെയാണ് നൂറുകണക്കിന് വാഹനങ്ങൾ കടന്നു പോകേണ്ടത്. അതിനാൽ തന്നെ മണിക്കൂറുകളോളം ഗതാഗത കുരുക്ക് ഉണ്ടാകുന്നു. ഇത് ചിലപ്പോൾ കേളകം ടൗൺ വരെ നീണ്ടുപോകുന്നതായി നാട്ടുകാർ പറയുന്നു. ഇത് പൊതുജനത്തിന്, ഭക്തന്മാർക്ക് പുറമെ , ഇവിടെ താമസിച്ചുവരുന്ന സാധാരണ പൊതുജനത്തിന് ഏറെ പ്രയാസം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇത് ദൂരീകരിക്കാനാണ് ഇത്തരത്തിൽ ഒരു പാലം നിർമ്മാണത്തിന് സർക്കാർ മുന്നോട്ട് വരുന്നത്. ഇത് പൊതുജനാവശ്യാർത്ഥം തന്നെയാണ്.

Details of project size, location, capacity, output, production targets, costs, risks

ആദ്യഘട്ടത്തിൽ പാലത്തിന്റെ അടിത്തറക്കായി മണ്ണുനീക്കി, അവിടെ 1:3:6 അനുപാതത്തിൽ സിമന്റ് കോൺക്രീറ്റ് നിറക്കുന്നു. പാലത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനായുള്ള 13 മീറ്റർ നീളത്തിലുള്ള രണ്ടും 14 മീറ്റർ നീളത്തിലുള്ള ഒരു സ്താനും നിർമ്മിക്കുന്നു. നിലവിലുള്ള പഴയ നിർമ്മിതിയുടെ ഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് നീക്കം ചെയ്യുന്നു. തുടർന്ന് ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ

അരികുഭിത്തി കെട്ടി, അതിന്റെ പിൻഭാഗം നിറക്കുന്നു. തുടർന്ന് റോഡ് നിർമ്മാണത്തിന്റെ പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നു. നിലവിലുള്ള റോഡ് മാന്തിവൃത്തിയാക്കി സബ് ബേസ് കോഴ്സ് ആരംഭിക്കുന്നു. വെറ്റ് മിക്സ് മെക്കാഡം ചെയ്ത് ബില്ലിമിൻ ഇമൽഷൻ കൊണ്ട് പ്രൈമറി കോട്ടിങ്ങ് നാടത്തുന്നു. തുടർന്ന് ആധുനിക രീതിയിലുള്ള ടാറിങ്ങ് നടത്തി, ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലത്തിന്റെ റെട്രോ- റിഫ്ലക്ടൈവ് അടയാളങ്ങൾ ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലത്ത് ക്രഷ് ബാരിയറുകളും ഉണ്ടാക്കുന്നു.

Examination of alternatives

പാലം നിർമ്മിക്കാൻ ഏറെ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലത്താണ് നിർമ്മിക്കുന്നത്. അതിനാൽ തന്നെ അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾക്കും പാലത്തിലേക്ക് സമീപന റോഡ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനുമാണ് ബാവലി പുഴയുടെ ഇരു കരകളിലെയും സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ പദ്ധതിക്ക്, ഈ സ്ഥലത്തിന് പകരം മറ്റൊരു സ്ഥലം കണ്ടെത്താൻ പ്രയാസമാണ്.

Phases of project construction

ഈ പാലത്തിനു 13 മീറ്റർ നീളത്തിലുള്ള രണ്ടു സ്റ്റാനുകളും, 14 മീറ്റർ നീളത്തിലുള്ള ഒരു സ്റ്റാനുമാണ് ഉള്ളത്.

- ആദ്യഘട്ടമായി അടിത്തറ സ്ഥാപിക്കാനായി മണ്ണ് നീക്കം ചെയ്യുന്നു.
- സാങ്കേതിക നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും ആലേഖ്യങ്ങൾക്കും അനുസരിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- മറ്റ് ഹാനികരമായ വസ്തുക്കൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നു, റിങ് ബണ്ട് നിർമ്മിക്കുന്നു.
- സിമന്റ് കോൺക്രീറ്റ് ഉപയോഗിച്ച് ഫൌണ്ടേഷൻ, തൂണുകളുടെ നിർമ്മാണം
- സ്റ്റാബ് ഫിക്സിങ്
- റോഡിന്റെ സംരക്ഷണ ഭിത്തി നിർമ്മിക്കുന്നു, ... ബെൽറ്റ് നിർമ്മാണം
- ഗ്രാനുലർ സബ് ബേസ് കൊണ്ട് സമീപന ഉപരിതലം റോഡിന്റെ രൂപീകരണം.
- വെറ്റ് മിക്സ് മെക്കാഡം, ഉപരിതല ബില്ലിമിൻസ് മെക്കാഡവും, ബില്ലിമിൻസ് കോൺക്രീറ്റും ചെയ്യുന്നു.
- ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലത്ത് റോഡ് സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡ പ്രകാരമുള്ള അടയാളങ്ങൾ.

Core design features and size and type of facilities

ബാവലി പുഴയുടെ ഇരു കരഭാഗത്തുമായിട്ടാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഇതിൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത്, ജംഗ്ഷൻ മുതൽ പുഴ ഭാഗം വരെയുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തും കടകളാണ്. റോഡിന്റെ വടക്കുഭാഗത്ത്, ഏകദേശം ഒന്നര മീറ്റർ വരെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുമ്പോൾ, പല കടകളുടെയും

വരാനുകൾ ഇല്ലാതാകും. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഒന്നാംനിലയിലെ സ്ഥാപനങ്ങളെയും രണ്ടാം നിലയിലുള്ള ഹാളിനെയും ബാധിക്കാനിടയുണ്ട്.ഈ ആവശ്യത്തിനായി കെട്ടിടങ്ങൾ പൊളിക്കുമ്പോൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കേണ്ടതായി വരും. ഏറെ പഴക്കം ചെന്ന കെട്ടിടങ്ങളാണ്. അതുപോലെ റോഡിന്റെ തെക്കുഭാഗത്ത്, ജംഗ്ഷൻ ആരംഭിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുള്ള ആദ്യത്തെ കട പൂർണ്ണമായും, മറ്റുള്ളവ ഭാഗികമായും ഇല്ലാതാകുന്നു. ഇവിടെ വ്യക്തമായ പുനരധിവാസ പദ്ധതി പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്.അതുപോലെ തന്നെ ബാവലി പുഴയുടെ കിഴക്കു ഭാഗത്ത് പേരാവൂർ റേഞ്ച് ചെത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹസംഘത്തിന്റെ കെട്ടിടത്തിൽ കള്ളുഷാപ്പ് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഈ കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂന്നു മുറികളും വരാനയും ഇല്ലാതാകും. പിന്നീടുള്ള വീട്ടുപറമ്പിൽ മുൻഭാഗത്തെ മതിലുകൾ പൊളിക്കുമ്പോൾ അത് പുനർനിർമ്മിക്കാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

Details of social impact assessment/ Environment impact assessment if already conducted and any technical feasibility reports

ഇല്ല

Applicable law and policies

പൊതു ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ, ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയുടെ ഉടമകൾക്കോ, ആ ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉപജീവനം നടത്തുന്നവർക്കോ, വരുമാനത്തിനോ, ജീവനോപാധികൾക്കോ, പരിസ്ഥിതിക്കോ, പൊതുജനാരോഗ്യത്തിനോ ഉണ്ടാകുന്ന ആഘാതം പരമാവധി ലഘൂകരിക്കാൻ പര്യാപ്തമായതും, ഇവിടെ പ്രായോഗികവുമായ നിയമങ്ങൾ താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. RFCTLARR Act, 2013
2. RFCTLARR Act (Kerala) rules 2015
3. RTI Act 2005 etc

Team composition approach, methodology and schedule of the Social Impact Assessment

കണ്ണൂർ ജില്ലയിൽ ഇരിട്ടി താലൂക്കിലെ കൊട്ടിയൂർ അംശത്തിൽപ്പെടുന്ന റീ സ 2465, 2465/101, 2466, 2690, 2502, 2921/127, 2647, 1050, 1050/1, 1051 എന്നീ സർവ്വേ നമ്പറുകളിൽപ്പെടുന്ന 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) സ്ഥലം, ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിനും അനുബന്ധ റോഡുകൾക്കുമായി, ഏറ്റെടുക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠനം നടത്തുന്നതിന് ഉത്തരവാദിത്വം നൽകിയിരിക്കുന്നത് കണ്ണൂർ

ബർണശ്ലേരി ആസ്ഥാനമായി കഴിഞ്ഞ 23 വർഷക്കാലമായി പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന, സംസ്ഥാന തലത്തിൽ സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠന ഏജൻസിയായി എംപാനൽ ചെയ്യപ്പെട്ട, Track A NGO ആയ കയ്റോസ് (KAIROS Kannur Association For Integrated Rural Organization and Support) കണ്ണൂരിനെയാണ്. കണ്ണൂർ ജില്ലാ കളക്ടറുടെ 24.07.2023 ലെ DCKNR/9862/2022/C3 നടപടിക്രമപ്രകാരമാണ് ഉത്തരവാദിത്വം ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇത് സംബന്ധിച്ച ആധികാരികമായ വിജ്ഞാപനം 12.06.2023 ലെ 1956 നമ്പർ അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പഠന യൂണിറ്റിന്റെ ഘടന താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു

List of all team members with qualification

ക്രമ നമ്പർ	പേര്	പദവി	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത
1	ഫാ. ജോർജ് മാത്യു Ph:9447793430	ചെയർമാൻ	BSc Psychology
2	ഫാ. ഷൈജു പീറ്റർ ph: 9400371739	അംഗം	MSW sociologist
3	ശ്രീകെ.വി.ചന്ദ്രൻ ph: 9846871777	അംഗം	BA (Eco) MA (His), Rt. Fisheries Dvlp Officer
4	ശ്രീമതിജെസ്സിറൈജി ph: 9947584887	അംഗം	BA (Mal) DCA (ഡി.ടി.പി.ഓപ്പറേറ്റർ)

Description and rationale for the methodology and tools used to collect information for the social impact assessment

നീണ്ടുനോക്കിയിൽ ബാവലിപ്പുഴക്ക് കുറുകെ ചെറിയ വാഹനങ്ങൾക്ക് കടന്നുപോകാനുതകുന്ന പഴയ ഒരു ചെറിയ പാലം ഉണ്ടായിരുന്നു. കാലപ്പഴക്കത്താൽ ഉപയോഗശൂന്യമായ ഈ ചെറിയ പാലം പൊളിച്ചു നീക്കിയാണ് പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നിലവിൽ നീണ്ടുനോക്കി പഴയ പാലത്തിൽ നിന്ന് ഏകദേശം ഒരു കി മി താഴെ ഭാഗത്ത് (തെക്ക് ഭാഗം) 3 മീറ്റർ വീതിയിലുള്ള ഏകദേശം 40 വർഷത്തിലധികം പഴക്കമുള്ള പാലമുണ്ട്. അതുപോലെ നിലവിലെ നീണ്ടുനോക്കിയിൽ നിന്ന് ഒരു കി മി വടക്ക് മാറി (മേലെ ഭാഗത്ത്)യും ഒരു പഴയ പാലമുണ്ട്.ഈ പാലത്തിലൂടെയാണ് നിലവിൽ

കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്തേക്ക് പോകുന്നത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖോത്സവ സമയത്ത് അതിഗുരുതരമായ ഗതാഗതക്കുരുക്ക് ഉണ്ടാകുകയും അത് ഏകദേശം 6 കി മി നീളം വരെ(കേളകം വരെ) നീണ്ടു പോകുന്നതായും അനുഭവപ്പെടാറുണ്ട്. ഈ ഒരു അവസ്ഥ പരിഹരിക്കുന്നതിനായാണ് ഇവിടെ പാലം പുനർനിർമ്മിക്കുന്നത്.ബാവലി പുഴയുടെ ഇരുഭാഗത്തുമായാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്.നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ നീണ്ടു നോക്കിയിൽ നിന്ന് പുഴ വരെയുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗത്തും കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ ആണ്. തെക്കു ഭാഗത്തുള്ള കടകളെ സാരമായും, വടക്കു ഭാഗത്തുള്ളവരെ ഭാഗികമായും ബാധിക്കുന്നു. പുഴയുടെ മറുഭാഗത്ത് (അതായത് കിഴക്കുഭാഗത്ത്) പ്രധാനമായും ബാധിക്കുന്നത് പേരാവൂർ റേഞ്ച് കളളുചെത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹസംഘത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കെട്ടിടത്തിനാണ്. ബാക്കി ഇരുവശത്തുമുള്ള വീടുകളുടെ മുൻഭാഗത്തെ മതിലുകളെയാണ് സാരമായി ബാധിക്കുന്നത്. ദേവസ്വ തൊണ്ടിക്കലിന്റെ പഠമ്പിലെ രണ്ടു ടോയ്ലെറ്റുകളെയും ബാധിക്കുന്നു. ഇത് സംബന്ധിച്ച വിശദമായ പഠനം നടത്തുന്നതിന് പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ പഞ്ചായത്ത് വൈ : പ്രസിഡന്റും x വാർഡ് (നീണ്ടുനോക്കി) മെമ്പറുമായ ഫിലോമിന തുമ്പൻതുരുത്തി, III വാർഡ് (ഒറ്റപ്പിലാവ്) മെമ്പർ ഉഷ അശോക് കുമാർ, മറ്റു വാർഡ് മെമ്പർമാരായ ബാബു കെ.എം, തോമസ് ആമക്കാട്ട്, തോമസ് എന്നിവരും, സമീപന റോഡ് നിർമ്മാണ കമ്മിറ്റി ജോ. കൺവീനർ ശ്രീ അഗസ്റ്റിൻ, അംഗം ജോയി മാളിയേക്കൽ, പേരാവൂർ റേഞ്ച് കളളു ചെത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹസംഘം പ്രസിഡന്റ് സജീവൻ എന്നിവരുടെയും സഹകരണം ലഭിച്ചിരുന്നു. നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് കട നടത്തുന്നവരുടെയും, കട ഉടമകളുടെയും, മറ്റു ഭാഗത്ത് താമസിക്കുന്നവരുടെയും പ്രശനങ്ങളും പ്രയാസങ്ങളും കൂടുതൽ വ്യക്തമാകുന്നതിനു Participatory Observation, Participatory Rural Appraisal, Informal interview with key Informants എന്നീ ടൂളുകളും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. 09/10/2023 നടത്താൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പൊതു അവകാശവാദയോഗത്തിൽ, ഈ വിഷയം സംബന്ധിച്ച് കൂടുതൽ വ്യക്തത വരുത്താനും, അത് സംബന്ധിച്ച അർത്ഥനാധികാരിയുടെ അഭിപ്രായം ആവശ്യമെങ്കിൽ അത് ശേഖരിച്ചു അന്തിമ റിപ്പോർട്ടിൽ ചേർക്കാനും സാധിക്കും.

Sampling methodology used

പഠനോപാധികൾ

ഈ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠനം നടത്തുന്നതിൽ Convenience sampling, Voluntary response sampling, Purposive sampling, Beneficiary Assessment എന്നീ ഉപാധികളാണ് അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നത്.

Overview of information/ data sources used

നാല്പതിലധികം വർഷങ്ങൾക്ക് മുൻപ് ഈ സ്ഥലത്ത് ചെറിയ ഒരു പാലം ഉണ്ടായിരുന്നു. കാലക്രമത്തിൽ അത് ഉപയോഗശൂന്യമായി. ഇപ്പോൾ കൊട്ടിയൂർ മഹാദേവക്ഷേത്രത്തിലെ വൈശാഖമഹോത്സവത്തിനു ലക്ഷകണക്കിന് ഭക്തന്മാർ എത്തുന്നത് ചെറിയ പാലങ്ങളിലൂടെയാണ്. ഈ സ്ഥലത്തുനിന്നും ഏകദേശം ഒരു കി മി അകലത്തായി രണ്ടു ഭാഗത്തും (വടക്ക്, തെക്ക്) കേവലം 3 മീറ്റർ മാത്രം വീതിയുള്ള ചെറിയ പാലങ്ങളാണ് ഉള്ളത്. 27 ദിവസം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന വൈശാഖ ഉത്സവ സമയത്ത്, ഈ രണ്ടു പാലങ്ങളിലൂടെയുള്ള തിരക്ക് കാരണം കേളകം ടൗൺ വരെ ഗതാഗത കുരുക്ക് ഉണ്ടാകുന്നതായി നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. അതുവഴി നീണ്ടുനോക്കിയിലെയും, കേളകം വരെയുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തേയും കച്ചവടക്കാർക്കും, താമസക്കാർക്കും അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ വിവരണാതീതമാണ്. ഇതിനു ഒരു ശാശ്വത പരിഹാരമെന്ന നിലയിലാണ്, ഇവിടത്തെ പഴയ പാലം പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചു നീക്കി. 11 മീറ്റർ വീതിയും 41 മീറ്റർ നീളമുള്ള ഒരു പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കാനും, പാലത്തിന്റെ ഇരുഭാഗത്തും റോഡുകൾ നിർമ്മിക്കാനും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഈ ആവശ്യത്തിനായി കൊട്ടിയൂർ വില്ലേജിൽപ്പെടുന്ന നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷന്റെ ഭാഗമായി റീ സ 2465, 2465/101, 2466, 2690, 2502, 2921/127, 2647, ഒറ്റപ്പിലാവ് ഭാഗത്ത് റീ സ 1050, 1050/1, 1051 എന്നീ സർവ്വേ നമ്പറുകളിൽപ്പെടുന്ന 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) ഏറ്റെടുക്കാനായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷൻ ഭാഗത്തു നിന്ന് ആരംഭിച്ച് ബാവലി പുഴയോരത്തേക്ക് പോകുന്ന റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തുമായി കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉള്ള മേഖലയാണ്. മറുഭാഗത്ത് ഒരു കള്ളുഷാപ്പും കുറച്ചു വീടുകളുമാണ്. ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ജനപ്രതിനിധികൾ, റോഡ് നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ, മരാമത്ത് വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരിൽ നിന്നും വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചിരുന്നു.

Schedule of consultations with key stakeholders and brief description of public hearings conducted

പൊതുഅവകാശവാദയോഗം

നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിനായി ഇരിട്ടി താലൂക്കിലെ കൊട്ടിയൂർ വില്ലേജിൽപ്പെട്ടതും, ബാവലിപ്പുഴയുടെ ഇരുകരകളിലായിട്ടുള്ളതുമായ റീ സ 2465, 2465/101, 2466, 2690, 2502, 2921/127, 2647, 1050, 1050/1, 1051 എന്നീ സർവ്വേ നമ്പറുകളിൽപ്പെടുന്ന 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ഭൂവുടമകളുടെയും ആഘാതം അനുഭവിക്കാനിടയുള്ളവരുടെയും മറ്റു തല്പര കക്ഷികളുടെയും ജനപ്രതിനിധികളുടെയും ഒരു പൊതു കേൾക്കൽ യോഗം കൊട്ടിയൂർ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഹാളിൽ വച്ച് 09/10/2023നു രാവിലെ 12 മണിക്ക് വിളിച്ചു ചേർക്കുന്നതാണ്. ഇത് സംബന്ധിച്ച അറിയിപ്പ് 24/09/2023 തീയതിയിലെ കേരളകൗമുദി, സുദിനം എന്നീ ദിനപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഭൂവുടമകൾക്ക് അറിയിപ്പ് റെജി.തപാലിൽ അയച്ചു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. . നോട്ടീസിന്റെ പകർപ്പ് കണ്ണൂർ ജില്ലാ കളക്ടറുടെ അറിവിലേക്കായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ അർത്ഥനാധികാരിയായ എക്സി. എഞ്ചിനീയർ പാലങ്ങൾ വിഭാഗം കണ്ണൂർ, സ്പെ.തഹസിൽദാർ (എൽ.എ തലശ്ശേരി) പ്രസിഡന്റ് /സെക്രട്ടറി കൊട്ടിയൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, വാർഡ് മെമ്പർ , വില്ലേജ് ഓഫീസർ കൊട്ടിയൂർ എന്നിവർക്കും അയച്ചു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ ഉയർന്ന് വരുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അർത്ഥനാധികാരിക്ക് അയച്ചു കൊടുത്തു അഭിപ്രായം വാങ്ങി, അന്തിമ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതായിരിക്കും.

Land assessment

Describe with the help of maps information from land inventory and primary sources.

ഏറ്റെടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഭൂമിയുടെ വിവരം

ക്രമ നമ്പർ	സർവ്വേ നമ്പർ	വിസ്തീർണ്ണം	വില്ലേജ്	ഭാഗം
1	റീസ 2465	0.0182	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
2	2465/101	0044	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
3	2466	0132	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
4	2467	0010	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
5	2502	0015	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
6	2690	0015	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
7	2921/127	0040	കൊട്ടിയൂർ	നീണ്ടുനോക്കി
8	1050	0165	കൊട്ടിയൂർ	ഒറ്റപ്പിലാവ്
9	1050/1	0105	കൊട്ടിയൂർ	ഒറ്റപ്പിലാവ്
10	1051	0058	കൊട്ടിയൂർ	ഒറ്റപ്പിലാവ്
ആകെ		0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്)		

Entire area of impacts under the influence of the project. (not limited to land area for acquisition)

നീണ്ടുനോക്കി - കൊട്ടിയൂർ പാലത്തിന്റെ പുനർനിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, പാലത്തിന്റെ ഇരുഭാഗത്തും സമീപന റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഇതിൽ ഒറ്റപ്പിലാവ് ഭാഗത്ത്, അതായത് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് മൂന്ന് സർവ്വേ നമ്പുകളിൽ നിന്നായി 0.0328 ഹെക്ടർ സ്ഥലവും നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് 0.0438 ഹെക്ടർ സ്ഥലവുമാണ്. ഇതിൽ കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് കോലാഞ്ചി - പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തര പാതയിൽ തെക്കു ഭാഗത്ത് കള്ളുഷാപ്പിന്റെ മൂന്നുമുറിയും വരാന്തയും നഷ്ടപ്പെടും. അത് കൂടാതെ 5 കുടുംബങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന വീട്ടുപറമ്പിന്റെ മുൻഭാഗത്തെ സ്ഥലവും, മതിലും ഇല്ലാതാകും.

അതുപോലെ ഈ പാതയുടെ വടക്കുഭാഗത്ത് 6 വീട്ടുപറമ്പുകളെയാണ് ബാധിക്കുന്നത്. ഇതിൽ പാലം അവസാനിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ദേവസ്യ ഞൊണ്ടിക്കലിന്റെ വീട്ടുപറമ്പിലെ 2 ടോയ്‌ലെറ്റുകളെയാണ് ബാധിക്കുന്നത്.

നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് ഏറ്റെടുക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലം ജംഗ്ഷനിൽ നിന്ന് പുഴക്കരയിലേക്കുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗത്തുമുള്ള കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും രണ്ടു പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ആണ്. ഇതിൽ ജംഗ്ഷന്റെ ഇടതുഭാഗത്ത് താഴത്തെ നിലയിൽ മൊത്തത്തിൽ 20 സ്ഥാപനങ്ങളും, കെട്ടിടത്തിലെ ഒന്നാംനിലയിൽ നാല് സ്ഥാപനങ്ങളും, രണ്ടാം നിലയിൽ ഒരു ഓഡിറ്റോറിയവും ആണുള്ളത്. ഏകദേശം ഒന്നര മീറ്ററോളം വീതിയിലാണ് മാർക്ക് ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇത് താഴത്തെ കടകളുടെ വരാന്തയെയും മറ്റും ബാധിക്കും. അതിനേക്കാളുപരി കഴിഞ്ഞ , 75 വർഷമായി ഇവിടെ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന നെഹ്രൂസ്റ്റാർക ഗ്രന്ഥശാല, അതെ കെട്ടിടത്തിലെ തുരുത്തിയിൽ സ്റ്റുറിയ സ്റ്റാർക മന്ദിരത്തെയും സാരമായി ബാധിക്കുന്നു. ഈ കെട്ടിടം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. ഇത് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത് പുറമ്പോക്കിലാണെന്നത്, ആഘാതത്തിനു ഗൗരവം ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഏകദേശം 75 വർഷമായി, ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ സാമൂഹ്യ, സാംസ്കാരിക, വൈജ്ഞാനിക മേഖലയുടെ ചാലകശക്തിയായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന ഈ സ്ഥാപനം പുറമ്പോക്കിലായതുകൊണ്ടു തന്നെ, കമ്മറ്റിക്കാരും നാട്ടുകാരും ആശങ്കയിലാണ്. റോഡിന്റെ വലതുഭാഗത്തു, ജംഗ്ഷന്റെ തുടക്കത്തിൽ നിന്നും പാറക്കൽ സ്റ്റോപ്പ് മുതൽ കൃപ ഫർണിച്ചർ വരെ 15 സ്ഥാപനങ്ങളെ ബാധിക്കുന്നുണ്ട്. അതിൽനിന്നു തന്നെ, ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയെ കൂടാതെ, അവിടെ സ്ഥാപന നടത്തിപ്പുകാരെയും, അവിടുത്തെ തൊഴിലാളികളെയും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളെയും ഈ സ്ഥലമെടുപ്പ് സ്വാധീനിക്കും. പാറക്കൽ സ്റ്റോപ്പ് സ്പർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും.

Total land required for the project

ഇവിടെ സമീപന റോഡുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി, നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമായി 0.0766 ഹെക്ടർ

സ്ഥലമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടേണ്ടത്.(ഒറ്റപ്പിലാവ് ഭാഗം 0.0328, നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗം 0.0438)

Land (if any) already purchased alienated, leased or acquired, and the intended use for each plot of land required for the project

ഇല്ല

Quantity and location of the land proposed to be acquired for the project

നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിനായി കൊട്ടിയൂർ വില്ലേജിലെ 0.0766 ഹെക്ടർ സ്ഥലമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതിൽ 0.0438 ഹെക്ടർ സ്ഥലം നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷനിൽ നിന്ന് ബാവലി പുഴ ഭാഗത്തേക്കുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുവശവുമാണ്. 0.0328 ഹെക്ടർ സ്ഥലം പുഴയുടെ കിഴക്കേ കരയിൽ , കോലാഞ്ചി - പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തരപാതയുടെ ഭാഗമായി പുഴയരികിൽ നിന്നും, റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തുമാണ്.

Nature, present use and classification of land and if agricultural land, irrigation Size of holding, ownership patterns, land distribution and number of residential houses

ഈ പദ്ധതിക്കായി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടാനുദ്ദേശിക്കുന്ന നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്തുള്ള സ്ഥലം തോട്ടം വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നതാണെങ്കിലും (0.0438 ഹെക്ടർ) ഇത് നീണ്ടുനോക്കി ടൗണിലെ തിരക്കുപിടിച്ച കച്ചവട കേന്ദ്രത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഇത് ചെറിയ തുണ്ടു തുണ്ടായി കിടക്കുന്ന ഭൂമിയാണ്. ഈ സ്ഥലം 14 ഉടമകളുടെ കൈവശമാണ്. ഇതിൽ മുഴുവൻ കെട്ടിടങ്ങളാണ്. വിവിധ തരത്തിലുള്ള കച്ചവടസ്ഥാപനങ്ങളും, ഒരു ഓഡിറ്റോറിയവും, പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രവും, പഞ്ചായത്തിന്റെ ഒരു നൈപുണ്യശേഷി വികസനകേന്ദ്രവും, രണ്ട് ഗ്രന്ഥശാലകളും ആണ് ഉള്ളത്. മറുവശത്ത് മൂന്ന് സർവ്വേ നമ്പരുകളിലായി 0.0328 ഹെക്ടർ സ്ഥലം. ഈ സ്ഥലം കോലാഞ്ചി- പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തര റോഡിൽ പുഴയോട് ചേർന്നുള്ള വളവിലും, അത് കഴിഞ്ഞുള്ള സ്ഥലം റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗങ്ങളിലാണ്. പ്രധാനമായും പേരാവൂർ റേഞ്ച് ചെത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹകരണ സംഘത്തിന്റെ ഒരു കെട്ടിടത്തിനും എതിർഭാഗത്ത് ദേവസ്യ ഞൊണ്ടിക്കലിന്റെ പഴയ കെട്ടിടത്തോട് ചേർന്നുള്ള ടോയ് ലെറ്റിനെയുമാണ് ബാധിക്കുന്നത്. ബാക്കിയെല്ലാം വീട്ടുപറമ്പിൽ മുൻഭാഗമാണ്. വീടിനെ ബാധിക്കില്ല. എങ്കിലും മതിലിനെയും ചില ചുമയങ്ങളെയും ബാധിക്കും.

ക്രമ	ഉടമസ്ഥന്റെപേര്	വിസ്തീർണ്ണം	സ്വഭാവം
------	----------------	-------------	---------

നമ്പർ			
1	ജോവാൻ അനിരുദ്ധൻ	0.0059	തോട്ടം
2	മേരി തോമസ്	0.0027	"
3	റോസമ്മ കുന്നത്തുകുഴി	0.0023	"
4	മത്തായി എരിഗോളിൽ	0.0024	"
5	ജോസഫ് പാറക്കൽ	0.0033	"
6	വിനോദ് കളപ്പുരക്കൽ	0.0044	"
7	കെ.സി.വർക്കി	0.0019	"
8	ബാബു കാക്കരകുന്നേൽ	0.0009	"
9	ദേവസ്യ ഞൊണ്ടിക്കൽ	0.0014	"
10	ഡോളി മാത്യു	0.0037	"
11	ജോസഫ് എൻ.സി	0.0086	"
12	സൽമ ആന്റണി	0.0105	"
13	ഷാജി ജോൺ	0.0028	"
14	അഗസ്റ്റി ഇല്ലിക്കൽ	0.0006	"
15	അനിൽ കുമാർ	0.0013	"
16	മറിയം കാട്ടുതുരുത്തിയിൽ	0.0003	"
17	ഷൈനി ഓരത്തേൽ	0.0019	"
18	സാരാമ്മ എലവംകുടി	0.0015	"
19	രാജീവ് വെള്ളാനികുന്നേൽ	0.0040	"
20	ജോയ് മാളിയേക്കൽ	0.0014	"
21	സൈനുദ്ധീൻ ചുടുകാട്ടിൽ	0.0050	"
22	സേവിയർ കുട്ടി തട്ടാപറമ്പിൽ	0.0036	"
23	ഉമ്മൻ മണിമലത്തറപ്പേൽ	0.0039	"
24	ഷാജി തോമസ്	0.0023	"
ആകെ		0.0766 H (18.92 സെന്റ്)	

Land prices and recent changes in ownership, transfer and use of lands over the last 3 years

ഇവിടെ രണ്ടുഭാഗത്തും രണ്ടു തരം വിലയാണ് ഉള്ളത്. നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് സെന്റിന് ഏകദേശം നാല് ലക്ഷം രൂപ വരെ വിലയുണ്ടെന്ന് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് ഇത് ഒന്നര മുതൽ രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ വരെയാണ്.

Estimation and enumeration (where required) of affected families and assets

Estimation of families

(a) Families which are directly affected (own land that is proposed to be acquired)

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന പ്രയാസം മുന്നേതന്നെ വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് വീടിന്റെ മുൻഭാഗത്തുള്ള മതിലുകളെയാണ് ബാധിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. ദേവസ്വ ഞൊണ്ടിക്കലിന്റെ പറമ്പിലെ രണ്ടു ടോയ്‌ലെറ്റുകൾ പൂർണ്ണമായും പൊളിക്കേണ്ടി വരുന്നു. നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് സാരമായി ബാധിക്കുന്നത് പാറക്കൽ സ്റ്റോഴ്സ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉടമകളെയാണ്. ഉമ്മൻ മണിമല തുരുത്തേൽ എന്ന വ്യക്തിയിൽ നിന്നും സ്ഥലവും കെട്ടിടവും വിലയ്ക്ക് വാങ്ങിയ മൂന്നു സഹോദരന്മാരെയും അവരുടെ കുടുംബത്തെയും നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നു.

Family of scheduled tribes and other traditional forest dwellers who have lost any of their forest rights.

ഇവിടെ അത്തരത്തിലുള്ള ഗിരിവർഗക്കാർ താമസിക്കുന്നില്ല

Families which depend on common property resources which will be affected due to acquisition of land for their livelihood

ഇല്ല

Families which have been assigned land by the state government or the central government under any of its schemes and such land is under acquisition

ഇല്ല

Families which have been residing on any land in the urban areas for preceeding 3 years or more prior to the acquisition of the land

ഇല്ല

Families which are indirectly impacted by the project (not affected directly by the acquisition of own land)

ഇവിടെ നീണ്ടു നോക്കി ഭാഗത്ത് ജംഗ്ഷനിൽ നിന്ന് പുഴക്കരയിലേക്കുള്ള റോഡിൽ വലതു ഭാഗത്ത്

1. പാറക്കൽ സ്റ്റോഴ്സ് എന്ന സ്റ്റേഷനറി കട നടത്തുന്ന സിബിച്ചൻ പി.എസ് എന്ന മാത്യുവിനേയും കുടുംബത്തെയും
2. മുത്തല തോട്ടത്തിൽ ട്രേഡേഴ്സ് എന്ന സ്ഥാപനം നടത്തിവരുന്ന ലാലു, ബിജു എന്നിവരുടെ കുടുംബങ്ങൾ
3. ഇസബെൽ റെസ്റ്റോറന്റ് നടത്തുന്ന ജോസ് കളിയത്തുപറമ്പിൽ കുടുംബം.
4. കെ.സി വെജിറ്റബിൾസ് എന്ന സ്ഥാപനം നടത്തിവരുന്ന ചാക്കോ കാളിയാനിക്കലും കുടുംബവും.
5. അമ്മൂസ് എന്ന അനാദികട നടത്തുന്ന ചാക്കോയും കുടുംബവും.
6. അൻവിക സ്റ്റോഴ്സ് നടത്തിവരുന്ന കെ.ടി രാജനും കുടുംബവും.

ഇത്രയും കുടുംബങ്ങളെ പരോക്ഷമായി ഈ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ ബാധിക്കുന്നു.

(a) Inventory of productive assets and significant lands

ഇവിടെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നത് ബാവാലി പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമാണ്. നീണ്ടു നോക്കി ഭാഗവും കൊട്ടിയൂർ ഭാഗവും. നീണ്ടു നോക്കി ഭാഗത്ത് നെഹ്റു സ്മാരക ഗ്രന്ഥാലയവും സ്കൂളിന് സ്മാരക മന്ദിരവും പ്രവർത്തിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിന് സാരമായ പ്രയാസം ഉണ്ടാകും. ഇത് പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചു മാറ്റപ്പെടും. ഈ കെട്ടിടം പുറമ്പോക്കിലാണ് എന്നറിയാൻ സാധിച്ചു. അതിനാൽ തന്നെ സ്ഥലത്തിനോ കെട്ടിടത്തിനോ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാൻ സാധ്യത കുറവാണ്. ഇവിടെയുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ തലക്കാലം സമീപത്തുള്ള മറ്റൊരു സമാനസ്ഥാപനത്തിലേക്ക് മാറ്റാവുന്നതാണ്. അതുപോലെ മൂന്നു സഹോദരങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള പാറക്കൽ സ്റ്റോഴ്സ് പൂർണ്ണമായും പൊളിക്കേണ്ടി വരും. കട നടത്തുന്നത് സിബിച്ചൻ എന്ന മാത്യുയാണ്. ഇവിടെയുള്ള വില്പനക്കായുള്ള സാധനങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കേണ്ടി വരും. മറുഭാഗത്ത്, കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത്, പേരാവൂർ റേഞ്ച് ചെത്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹകരണ സംഘത്തിന്റെ കെട്ടിടത്തിന് ഭാഗികമായി പ്രയാസം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇത് അവരുടെ വരുമാനത്തെയും ബാധിക്കും.

കൊട്ടിയൂർ ഭാഗം - റോഡിന്റെ തെക്കുഭാഗം

1. അഗസ്റ്റിൻ ഇല്ലിക്കൽ

അഗസ്റ്റിൻ ഇല്ലിക്കലിന്റെ 20 മീറ്ററോളം നീളവും 4 അടി പൊക്കവുമുള്ള മതിൽ പൊളിക്കേണ്ടി വരും. രണ്ടു തെങ്ങുകളും ഉണ്ട്.

2. മറിയമ്മ കാടുതുരുത്തിയിൽ

15 മീറ്റർ നീളമുള്ള, 5 അടി ഉയരമുള്ള മതിൽ പൊളിച്ചുമാറ്റണം. ഒരു പിടാവും അതിൽ കുരുമുളക് വള്ളിയും ഉണ്ട്.

3. ഷൈനി ഓരത്തേൽ

25 മീറ്റർ നീളത്തിൽ ഉള്ള മതിൽ പൊളിക്കണം. 5 നല്ല തെങ്ങി പഠമ്പിലുണ്ട്.

4. പേരാവൂർ റേഞ്ച് ചെത്തു വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹ സംഘം
കള്ളു ഷാപ്പ് പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂന്നു മുറികളും വരാന്തയും നഷ്ടപ്പെടും

റോഡിന്റെ വടക്കു ഭാഗം

1. മണ്ണൂർ ഷാജി
ഒരു തെങ്ങ് ഉണ്ട്

2. സൽമ ആന്റണി
പിലാവ് (2), മാവ് (4), തെങ്ങു (6), കവുങ്ങ് (2). മതിലിനെയും ബാധിക്കും.

3. ജോൺസൺ നമ്പുടാകം
പിലാവ് - 2
തെങ്ങു - 1 വലുത്, 2 ചെറുത്

4. ഡോളി മാത്യു
തെങ്ങ് - 3
വാഴക്കൂട്ടം

5. ദേവസ്യ തൊണ്ടിക്കൽ
തെങ്ങ് - 1
വാഴക്കൂട്ടം- 1
പിലാവ്- 1 (അതിൽ കുരുമുളക് വള്ളികൾ ഉണ്ട്)
ടോയ്റ്റ് - 2

Socio- economic and cultural profile (affected area and resettlement site)

Demographic details of the population in the project area

നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, കുടുംബങ്ങൾ താമസിക്കുന്നത് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്താണ്. എന്നാൽ ഇവർക്ക് പുനരധിവാസം ആവശ്യമില്ല. താമസിച്ചു വരുന്ന വീട്ടുപഠമ്പിന്റെ മുൻഭാഗത്തെ അല്പസ്ഥലം മാത്രമേ നഷ്ടപ്പെടുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത്, മേലെ പരാമർശിച്ച 6 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒരു സ്ഥാപനം

പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. ബാക്കിയുള്ള അഞ്ചു സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മുൻഭാഗം ഭാഗികമായി മാത്രമേ നഷ്ടപ്പെടുന്നുള്ളൂ. നഷ്ടപരിഹാര തുക കൊണ്ട്, പിൻഭാഗത്തുള്ള സ്ഥലത്ത് കൂട്ടിയെടുക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ. എന്നാൽ ജംഗ്ഷനിൽ ഉള്ള പാറക്കൽ സ്റ്റോക്ക് പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. മൂന്നു സഹോദരങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കെട്ടിടത്തിൽ കട നടത്തുന്നത് സിബിച്ച്നും കൂടെ ഒരു തൊഴിലാളിയുമാണ്. പുനരധിവാസത്തിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകേണ്ടി വരും.

Income and poverty levels

നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗം ഒരു വ്യാപാര മേഖലയാണ്. കടയുടമകൾ, കട വാടകക്ക് നടത്തുന്നവർ, അവരുടെ തൊഴിലാളികൾ എന്നിവരാണ്. ദാരിദ്ര്യ രേഖക്ക് താഴെയുള്ളവരില്ല. കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് താമസിക്കുന്നവരിൽ ഭൂരിഭാഗവും ദിവസ കൂലിക്കാരാണ്. ഇവരുടെ വരുമാനം കാർഷിക മേഖലയിൽ നിന്നും, മറ്റു തൊഴിലുകളിൽ നിന്നുമാണ് (ബാർബർ/ ഡ്രൈവർ)

Vulnerable groups

ഇല്ല

Land use and livelihood

കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്തെ ഭൂമിയിൽ ഉടമകൾ കുടുംബമായി താമസിക്കുന്ന ഭൂമിയാണ് സാധാരണ വീട്ടുപറമ്പുകളിലുള്ളത് പോലുള്ള ചമയങ്ങളും ഇവിടെയുണ്ട്.

എന്നാൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത്, ഏറ്റെടുക്കപ്പെടാനുദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ഭൂമിയിൽ കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളും, ഗ്രന്ഥശാലകളും, പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രവും മാറ്റ് വിവിധ തരത്തിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുമാണ്. ഇവിടെയുള്ളവരുടെ പ്രധാന ജീവനോപാധി കച്ചവടം തന്നെയാണ്.

Local economic activities

പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നത് പ്രധാനമായും കച്ചവടമാണ്. അത് കൂടാതെ ചെറിയ തരത്തിലുള്ള കാർഷിക വൃത്തി, മറ്റു മേഖലകളിലെ കൂലിപ്പണി, ഡ്രൈവിംഗ്, സലൂൺ എന്നിവയും സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമാണ്.

Factors that contribute to local livelihood

പ്രാദേശിക ജീവനോപാധികളെ സഹായിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ പ്രധാനമായും കച്ചവടവും അതിനോടനുബന്ധിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ആണ്. വർഷത്തിൽ ഒരിക്കൽ മാത്രം നടക്കുന്ന കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖോത്സവത്തിന്റെ തയാറെടുപ്പ് ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ ജീവനോപാധിയെ സ്വാധീനിക്കുന്ന പ്രധാന ഘടകമാണ്.

Kinship patterns and social and cultural organizations.

ഇവിടെ കുടുംബങ്ങൾ താമസിച്ചു വരുന്നത് പുഴയുടെ കിഴക്കു ഭാഗത്ത് അതായത് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്താണ്. സാധാരണ കുടുംബങ്ങൾ താമസിച്ചുവരുന്നു. അണുകുടുംബങ്ങളല്ല .

എന്നാൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗം, നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, തിരക്കുപിടിച്ച വാണിജ്യ കേന്ദ്രത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. 75 വർഷത്തിലധികമായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന നെഹ്രൂസ്റ്റാർക ഗ്രന്ഥശാല ആൻഡ് റീഡിങ് റൂം, തുരുത്തിയിൽ സ്കൂളിന് മുന്നിലും എന്നിവ ഈ പ്രദേശത്തെ സാമൂഹ്യ സാംസ്കാരിക മേഖലയിൽ ഏറെ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളാണ്. ഇതിൽ ഏറെ പ്രയാസം അനുഭവിക്കുക, പുറമ്പോക്കിൽ നാട്ടുകാർ നിർമ്മിച്ച കെട്ടിടവും അതിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥശാലയുമാണ്.

Administrative organizations

പ്രാദേശിക ഭരണസംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായ കൊട്ടിയൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ III, X വാർഡുകളിൽപ്പെടുന്ന പ്രദേശമാണിത്

Political organizations

ഈ പ്രദേശത്ത് ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്, ബി.ജെ.പി, സി.പി.ഐ (എം), ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ മുസ്ലീം ലീഗ്, ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി എന്നീ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ സ്വാധീനമുണ്ട്.

Community based and civil society organizations

ഇത്തരം സംഘങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ ഈ പ്രദേശത്തു പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല

Regional dynamics and historical change processes

നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ ബാവലി പുഴയുടെ ഇരുകരകളിലുമായിട്ടുള്ള III, X വാർഡുകളിലെ സ്ഥലമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. 84 കി മി ദൈർഘ്യമുള്ള ഈ പുഴ വയനാടൻ ചുരത്തിലെ ചെങ്കുത്താൻ തോടിൽനിന്ന് ഉത്ഭവിച്ചു വളപട്ടണം പുഴയിൽ ചേരുന്നു. ഹിന്ദുമത വിശ്വാസികളുടെ വാവുബലി പുഴ എന്നറിയപ്പെട്ടത് പിന്നീട് ലോപിച്ചു ബാവലി പുഴയായി. ഈ പുഴയുടെ വടക്കേ കരയിൽ തിരുവഞ്ചിറ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ചെറിയ നദിയുടെ നടുവിലാണ് പ്രസിദ്ധ ശിവക്ഷേത്രമായ കൊട്ടിയൂർ ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഈ പുഴയുടെ തീരത്താണ് കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖ മഹോത്സവം നടക്കുന്നത്. ഹിന്ദുപുരാണത്തിൽ പറയുന്ന ത്രിമൂർത്തികൾ കൂടിച്ചേർന്ന സ്ഥലം എന്ന രീതിയിൽ കൂടിയൂർ എന്ന പേരിൽ നിന്ന് കൊട്ടിയൂർ ഉണ്ടായതായി അറിയപ്പെടുന്നു. ദക്ഷിണ കാശി എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഈ സ്ഥലം ദക്ഷയാഗ ഭൂമിയെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഈ പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമായി

ഇക്കരൈകൊട്ടിയൂരും അക്കരൈ കൊട്ടിയൂരും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ഈ രണ്ടു ക്ഷേത്രങ്ങളും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ട് . ഇക്കരൈ കൊട്ടിയൂർ സ്ഥിരമായ ക്ഷേത്രവും അക്കരൈ കൊട്ടിയൂർ വൈശാഖോത്സവ കാലത്തു മാത്രം (മെയ്-ജൂൺ) തുറക്കുന്നതുമാണ്.

ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഏകദേശം 27 ദിവസം നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന ഉത്സവ സമയത്ത് അഭൂതപൂർവമായ ഭക്തജന സഞ്ചയമാണ് ഇവിടെ എത്തിച്ചേരുന്നത്. ആമുഖത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, നിലവിൽ പാലം പുനർനിർമ്മാണ സ്ഥലത്തെ പഴകി ദ്രവിച്ച പാലം ഉപയോഗശൂന്യമാകുകയും ഈ പാലത്തിന്റെ ഇരുഭാഗങ്ങളിലും ഏകദേശം 1 കി മി അകലത്തിലുള്ള, നിലവിലുള്ള ചെറിയ പാലമാണ് ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുള്ള വഴികൾ, അതിനാൽ തന്നെ കേളകം ടൗൺ വരെ ഏകദേശം 6 കി മി നീളത്തിൽ, വൈശാഖ ഉത്സവ സമയത്ത് ഗതാഗത സ്തംഭനം ഉണ്ടാകുന്നു. സാധാരണ രീതിയിൽ നൂറുകണക്കിന് വാഹനങ്ങൾ, ഈ കുറുക്കിൽ നിന്ന് പുറത്തുവിടുന്ന കാർബൺ അടങ്ങിയ പുക, ഈ പ്രദേശത്തെ ജനജീവിതത്തെയും അവരുടെ ആരോഗ്യത്തെയും ബാധിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം പരിഹരിക്കുന്നതിനായിട്ടാണ് ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ ഇത്തരത്തിൽ ഒരു പാലം നിർമ്മിക്കുന്നത്. ഭക്തജനത്തിനു മികച്ച ഗതാഗത സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിന് പുറമെ, കേളകം നീണ്ടുനോക്കി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളുടെ സമഗ്ര പുരോഗതിക്കും ഈ നിർമ്മിതി ഉപകരിക്കുമെന്നത് പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു നേട്ടമാണ്.

Quality of living environment

ഈ പദ്ധതി മേഖലയിൽ മികച്ച ജീവിത സാഹചര്യമാണ് ഉള്ളത്.

Social Impact Management Plan

Approach to mitigation

ബാവലി പുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷനിൽ, നീണ്ടുനോക്കി-കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിന്റെ ആവശ്യകതയും, അതിന്റെ പ്രാധാന്യവും, അതിന്റെ പ്രത്യക്ഷവും പരോക്ഷവുമായ, ദീർഘകാലത്തേക്കുള്ള നേട്ടങ്ങളും വ്യക്തമാക്കി കഴിഞ്ഞതാണ്. ഇതിനായി ബാവലി പുഴയുടെ ഇരുഭാഗത്തുമായിട്ടാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്.

കൊട്ടിയൂർ ഭാഗം

ഈ ഭാഗത്ത് കോലാഞ്ചി- പാമ്പ്രപ്പാൻ സമാന്തരപാതയിൽ, പുഴയോരത്തെ വളവു മുതലാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഇതിൽ പ്രധാനമായ പ്രയാസം അനുഭവപ്പെടുന്നത് പേരാവൂർ റേഞ്ച് കളക്ട് ചെയ്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി

സംഘത്തിന്റെ കളക്ട് ഷാപ്പ് പ്രവർത്തിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂന്നുമുറിയും വരാന്തയും ഇല്ലാതാകുന്നു.

ഇത് കൂടാതെ ഷാപ്പിന്റെ നേരെ എതിർഭാഗത്തുള്ള ദേവസ്വ ഞൊണ്ടിക്കലിന്റെ പറമ്പിലെ പഴയ കെട്ടിടത്തോടനുബന്ധിച്ച് രണ്ട് ടോയ് ലെറ്റുകളെ ബാധിക്കും.

ഇത് കൂടാതെ റോഡിന്റെ വലതുഭാഗത്ത്, അതായത് തെക്കേ ഭാഗത്തുള്ള മൂന്നു പറമ്പുകളുടെ മതിൽ പൊളിക്കേണ്ടി വരും. ഇടതുഭാഗത്ത്, അതായത് വടക്കുഭാഗത്ത് രണ്ടു വീട്ടുകാരുടെ മതിൽ നഷ്ടപ്പെടും. വീട്ടുപറമ്പിലുള്ള ചുമയങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടും.

പൊതുവെ ഈ പദ്ധതിക്കായി സ്ഥലം വിട്ടു നല്കാൻ തയാറുള്ളവരാണ് ഉടമകൾ. അവരുടെ സ്ഥലത്തിനും ചുമയങ്ങൾക്കും ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരവും, മതിൽ പുനർനിർമ്മിക്കാനുള്ള പ്രത്യേക സഹായവും നൽകേണ്ടതാണ്.

നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗം

ഈ ഭാഗത്ത് ജംഗ്ഷനിൽ നിന്ന് പുഴയോരം വരെ, റോഡിന്റെ ഇരുഭാഗത്തും കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളും, പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രവും രണ്ടു ഗ്രന്ഥശാലയുമുണ്ട്. പൊതുവെ റോഡിൽനിന്ന് ഒരു മീറ്റർ മുതൽ 1½ മീറ്റർ വരെ സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു കടകളുടെ വരാന്തയും മറ്റും ഇല്ലാതാകുന്നതാണ്. റോഡിൽനിന്ന് കടകളിലേക്ക് കയറുന്നതിനു പ്രത്യേക തരത്തിലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കാവുന്നതാണ്. ദേശീയപാതയുടെയും മറ്റു സംസ്ഥാന പാതകളും വികസിപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിയതായി കാണാം. പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകുന്നത് നെഹ്രൂസ്റ്റാരക ഗ്രന്ഥശാല, കൊട്ടിയൂർ എന്ന സ്ഥാപനവും അതിനോടനുബന്ധിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന തുരുത്തിയിൽ സ്റ്ററിയ സ്റ്റാരക മന്ദിരവുമാണ്. ഏകദേശം 75 വർഷത്തോളമായി ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ സാമൂഹ്യ സാംസ്കാരിക വൈജാണിക മേഖലകളിൽ ഏറെ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ സ്ഥാപനമാണിത്. പുറമ്പോക്കിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട കെട്ടിടം എന്ന നിലയിൽ സ്ഥലത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടാകില്ലല്ലോ. ഈ സ്ഥാപനം തുടർന്നും പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതാണ്.

ഏറ്റവും സാരമായ ആഘാതം ഉണ്ടാകുന്നത് ജംഗ്ഷനിൽ തന്നെ തെക്ക് ഭാഗത്തായുള്ള ആദ്യത്തെ സ്ഥാപനമായ പാറക്കൽ സ്റ്റോഴ്സിനാണ്. ഈ കട പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. പുതുക്കി പണിയാൻ ഇവിടെ ആവശ്യത്തിന് സ്ഥലവുമില്ല. ഏകദേശം നാല്പത് വർഷം മുൻപ് വിലക്ക് വാങ്ങിയ സ്ഥലത്ത് പിതാവും മൂന്നു മക്കളും ചേർന്ന് ആരംഭിച്ച സ്ഥാപനമാണ് പിതാവ് മരണപ്പെട്ട ശേഷം സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥത മൂന്ന് സഹോദരന്മാരുടെ കൈയിലാണ്.

ഇപ്പോൾ ഈ സ്ഥാപനം വാടകക്ക് നടത്തുന്നത് സിബിച്ച്ൻ എന്ന മാതൃയാണ്. കൂടെ ഒരു തൊഴിലാളിയും ജോലി ചെയ്യുന്നു. ആദ്യം 7 സെന്റ് സ്ഥലമാണുണ്ടായിരുന്നത്. റോഡിനും മറ്റും പോയതിനു ശേഷം ഇപ്പോൾ ഏകദേശം 4 സെന്റ് സ്ഥലമേ ബാക്കിയുള്ളൂ. കട പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകും. ബാക്കി സ്ഥലത്ത്, നിലവിലെ കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിൽ ഇളവുനൽകി പുതിയ കടമുറികൾ നിർമ്മിക്കാൻ അനുവാദം നൽകിയാൽ ഇവരുടെ പുനരധിവാസ പ്രശ്നം ഇല്ലാതാകും. അതല്ലാതെ പുനരധിവാസത്തിന് വേറെ സ്ഥലമൊന്നും കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല.

Measures to avoid, mitigate and compensate impact

ഈ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആഘാതം ഒഴിവാക്കാൻ നിർവാഹമില്ല. കാരണം സമീപന റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിന് ഏറ്റവും ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലം മാത്രമാണ് ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത്. ഉണ്ടാകാനിടയുള്ള ആഘാതം ലഘൂകരിക്കാനും, പകരം നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ മാത്രമേ പറ്റുകയുള്ളൂ.

നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ പുഴയുടെ കിഴക്കു ഭാഗത്ത്, അതായത് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് കൂടുതൽ ആഘാതം അനുഭവപ്പെടുന്നത് പേരാവൂർ റേഞ്ച് കളക്ട് ചെയ്ത് വ്യവസായ തൊഴിലാളി സഹകര സംഘത്തിന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന കള്ളു ഷാപ്പ് കെട്ടിടത്തിനാണ്. ഇതിന്റെ മൂന്നുമുറിയും വരാനായും നഷ്ടപ്പെടും. അതുകൊണ്ടു തന്നെ നിലവിലെ കെട്ടിടം ഉപയോഗിച്ച് തുടർ പ്രവർത്തനം നടത്താൻ സാധിക്കാത്ത സാഹചര്യം ഉണ്ടായാൽ ആവശ്യമുള്ള അടയാളപ്പെടുത്തിയ സ്ഥലത്തോടൊപ്പം കെട്ടിടം മുഴുവനായും ഏറ്റെടുത്താൽ, ബാക്കി സ്ഥലത്ത്, പുതിയ കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കാൻ സഹ സംഘത്തിനാകും.

മറ്റുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ, ഏറ്റെടുക്കുന്ന സ്ഥലത്തിനും ചമയങ്ങൾക്കും ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുകയും, പൊളിക്കേണ്ടിവരുന്ന മതിലിനു പകരമായി പുതിയ മതിൽ നിർമ്മിക്കാൻ ധന സഹായം നൽകിയാൽ മതിയാകുന്നതാണ്. ദേവസ്വയുടെ പഠമ്പിലെ രണ്ടു ടോയ്ലറ്റുകൾ പൊളിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അതിനു നഷ്ടപരിഹാരം നൽകപ്പെടുമ്പോൾ ആഘാതം ഇല്ലാതാകുന്നു. നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത്, നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ, നീണ്ടുനോക്കി ജംഗ്ഷനിലെ പാറക്കൽ സ്റ്റോഴ്സിനെ പൂർണ്ണമായും ബാധിക്കും. ഈ കെട്ടിടം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകുമ്പോൾ, ഈ കടയെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്ന മൂന്നു സഹോദരന്മാരെയും അവരുടെ കുടുംബത്തെയും സാരമായി ബാധിക്കും. കടവാടകക്ക് നടത്തുന്ന ഇപ്പോഴത്തെ ഉടമയെയും, അവിടെ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളിയെയും കുടുംബത്തെയും ബാധിക്കും. മുൻപുണ്ടായിരുന്ന 7 സെന്റ് സ്ഥലത്തെ, റോഡ് വികസനത്തിനും മറ്റുമായി വിട്ടുകൊടുത്ത

സാഹചര്യത്തിൽ, ബാക്കിയുള്ള സ്ഥലത്ത്, നിലവിലെ കെട്ടിട നിർമ്മാണച്ചട്ടങ്ങളിൽ ഇളവ് നൽകി പുതിയ കടമുറികൾ നിർമ്മിക്കാൻ അനുമതി നൽകപ്പെട്ടാൽ ഇവരുടെ ആഘാതത്തെ പൂർണ്ണമായും പരിഹരിക്കാവുന്നതേയുള്ളൂ.

അതുപോലെതന്നെ, പുഴയുടെ ഭാഗത്തുള്ളതും പുറമ്പോക്കിൽ ആണെന്ന് സംശയിക്കുന്നതുമായ കെട്ടിടത്തിൽ, 75 വർഷത്തോളമായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന നെഹ്റു സ്മാരക ഗ്രന്ഥശാലയും, അതെ കെട്ടിടത്തിലെ തുരുത്തിയിൽ സ്ഥിരീകരിച്ച സ്മാരക മന്ദിരവുമാണ് . നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ സാമൂഹ്യ, കലാസാംസ്കാരിക വൈജ്ഞാനിക മേഖലയിൽ ഏറെ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ ഈ സ്ഥാപനം ഇവിടെ ഉണ്ടാകേണ്ടത് വരും തലമുറക്ക് ഏറെ പ്രയോജനം ചെയ്യുന്ന ഒന്നാണ്. അതിനാൽ തന്നെ പകരം സംവിധാനം ഒരുക്കാൻ പറ്റുമോ എന്ന് ശ്രദ്ധിക്കാവുന്നതാണ്. ബാക്കിയുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ഭാഗികമായി മാത്രമാണ് ആഘാതമുണ്ടാകുക. അത് പരിഹരിക്കാൻ നിയമാനുസൃതം ഉള്ള നഷ്ടപരിഹാരം മതിയാകും.

സാമ്പത്തിക നടപടികൾ

ഇവിടെ സാമ്പത്തിക നടപടികൾ ആവശ്യമായി വരുന്നത് രണ്ടു തരത്തിലാണ്. പുഴയുടെ കിഴക്കു ഭാഗത്ത്, അതായത് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത്, ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ സാരമായി ബാധിക്കുകയും, ബാക്കി വീട്ടുപറമ്പിന്റെ ഭാഗമായ സ്ഥലം. മതിൽ, ചുമയങ്ങൾ എന്നിവയെയാണിത്. ഇവർ ഈ പദ്ധതിക്കായി ഭൂമി വിട്ടു നൽകാൻ തയ്യാറാണ്. അതിനാൽ തന്നെ, ഇവരുടെ സ്ഥലത്തിനും, ചുമയങ്ങൾക്കും ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകി, മതിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്ക് പുനർനിർമ്മാണത്തിനുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം കൂടി നൽകിയാൽ മതിയാകും.

പുഴയുടെ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്ത്, അതായത് നീണ്ടുന്നോക്കി ഭാഗത്ത്, റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തും കച്ചവടസ്ഥാപനങ്ങളാണ് ഉള്ളത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നല്ലോ. ഇവിടെ സ്ഥലം ഉടമകൾ 14 പേരാണ് (ലിസ്റ്റ് മുകളിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്). റോഡിന്റെ ഇടതുഭാഗം (വടക്കു ഭാഗം) ഏറ്റവും താഴത്തെ നിലയിൽ 19 കടമുറികളാണ്.ഒന്നാം നിലയിൽ നാലും, രണ്ടാം നിലയിൽ ഒരു ഓഡിറ്റോറിയവുമാണ്. ഇവ താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. നെഹ്റുസ്മാരക ഗ്രന്ഥശാല , കൊട്ടിയൂർ + തുരുത്തിയിൽ സ്ഥിരീകരിച്ച സ്മാരക മന്ദിരം
2. ദീപക് ഹോളോബ്രിക്സ്
3. നെഹ്റുസ്മാരക ഗ്രന്ഥശാല ആൻഡ് റീഡിങ് റൂം
4. ചോമ്പാല പച്ചമത്സ്യ കട

5. ഫൈൻ ഇലക്ട്രോണിക്സ് (നിർമ്മാണ സാധനങ്ങൾ വാടകക്ക് കൊടുക്കുന്ന സ്ഥലം)
6. ജോസഫ് പാറയിൽ സ്ഥലം
7. തലക്കാണി ക്ഷീരോല്പാദക സഹ സംഘം നം സി (84) ആപ് കോഡ്
8. ക്യാപിറ്റൽ ഫിനാൻസ് (വ്യാപാരി വ്യവസായി ഏകോപന സമിതി)
9. പുഴയോരം മിനിമാർട്ട് (വ്യാപാരി വ്യവസായി ഏകോപന സമിതി)
10. കെ.സി.ട്രേഡേഴ്സ്
11. വെൽഡിങ്ങ് ഷോപ്പ്
12. ജിൻസി സ്റ്റോക്ക്
13. സൗപർണിക ബിൽഡിങ്ങ്
14. കൃഷ്ണജലൂറി വർക്ക്
15. അജാക് ഹെയർ ഡ്രെസ്സേഴ്സ്
16. AIBEL ഫുട്വെയർ
17. ഗുഡ് വിൽ തയ്യാർക്കട
18. അഞ്ചു ഓട്ടോ കൺസൾട്ടന്സി
19. ചമയം ടെക്സ്

ഒന്നാം നില

1. ഇറിഗേഷൻ കൺസൾട്ടന്സി
2. കൊട്ടിയൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സ്കിൽ ഡവ : മൾട്ടിപർപ്പസ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ കോ ഓപ്പ്സൊസൈറ്റി (No. S IND (C)30)
3. ടോംസ് ടൈലേഴ്സ്
4. എവർ ഗ്രീൻ സ്റ്റുഡിയോ

രണ്ടാം നില: ആഡിറ്റോറിയം

ഇതിൽ പ്രധാനം അനുഭവിക്കുന്നത് അനുപാതികമായിട്ടാണ്. നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ പുഴക്കരയിലുള്ള ഗ്രന്ഥശാലയെ സാരമായി ബാധിക്കുന്നു.

നീണ്ടുനോക്കി റോഡിൽ നിന്ന് വലതുഭാഗത്ത് ബുക്ക്ഷേൽ മുതൽ പുഴഭാഗത്ത് 14 സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ട്.

ഇവ താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. പാറക്കൽ സ്റ്റോക്ക്
2. മുത്തലത്തോട്ടത്തിൽ ട്രേഡേഴ്സ്
3. ഇസബെൽ റെസ്റ്ററന്റ്
4. കെ.സി.വെജിറ്റബിൾസ്
5. അമ്മൂസ് അനാദികട

6. അൻവിക സ്റ്റോർ
7. ഷാജിയുടെ ഗോഡൗൺ
8. ജോസഫ് പാറക്കലിന്റെ ചായക്കട
9. ജോസഫ് പാറക്കലിന്റെ പച്ചക്കറികട
10. ഫൈൻ ഇലക്ട്രോണിക്സ്
11. പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രം
12. കോമൺ സർവീസ് സെന്റർ
13. കൃപ ഫർണിച്ചർ

ഇതിൽ ആദ്യത്തെ നമ്പറായി കാണിച്ചിരിക്കുന്ന പാറക്കൽ സ്റ്റോക്ക് പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചു മാറ്റപ്പെടും. ബാക്കിയുള്ളവയ്ക്ക് ഭാഗികമായി മാത്രമാണ് പ്രയാസം ഉണ്ടാകുക. പാറക്കൽ സ്റ്റോക്ക് പൊളിച്ചുമാറ്റുമ്പോൾ ബാക്കിയാകുന്ന സ്ഥലത്തു പുതിയ കട നിർമ്മിച്ച് ഇവരെ പുനരധിവാസിപ്പിക്കാൻ പഞ്ചായത്തിന്റെ കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിൽ ഇളവ് നൽകേണ്ടി വരും.

ഇവിടെയും സ്ഥലം വികസനത്തിന് വിട്ടു നൽകാൻ ഉടമകളും കച്ചവടക്കാരും തയ്യാറാണ്. ഇവർക്ക് RFTLARR Act അനുസരിച്ചു ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരവും, ആവശ്യമെങ്കിൽ പുനരധിവാസ സൗകര്യവും നൽകേണ്ടി വരും.

പാരിസ്ഥിതിക നടപടികൾ

സ്ഥലം ഏറ്റെടുപ്പ് പരിസ്ഥിതിയെ ഒരു തരത്തിലും സ്വാധീനിക്കാൻ ഇടയില്ലാത്തതിനാൽ പരിഹാര നടപടികൾ ഒന്നും തന്നെ ആവശ്യമില്ല.

Measures that are included in the terms of rehabilitation and resettlement and compensation as outlined in the act

പ്രത്യേകമായി ഒന്നും പരാമർശിക്കുന്നില്ല

Measures that the requiring body has stated it will introduce in the project proposal

പ്രത്യേകമായി ഒന്നും പരാമർശിക്കുന്നില്ല

Alterations to project design and additional measures that may be required to address the extent and intensity of impacts across various groups as identified during the social impact assessment process

ഏറെ പഠനങ്ങൾക്കു പരിശോധനകൾക്കും ശേഷമാണ് ഈ അലൈൻമെന്റ് തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അതിനാൽ തന്നെ ആഘാതത്തിന്റെ തീവ്രത

കുറയ്ക്കുന്നതിനായി പ്രൊജക്ട് ഡിസൈനിൽ മാറ്റം വരുത്താനോ മറ്റ് അധിക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയോ വേണ്ടി വരുന്നില്ല.

Detailed mitigation plan

ഈ പദ്ധതിക്കായി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത് ബാവാലി പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയതാണ്. ഇതിൽ നീണ്ടു നോക്കി ഭാഗം തിരക്കുപിടിച്ച കച്ചവട മേഖലയാണ്. ഇവിടെ ആഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ, അത് ലഘൂകരിക്കാനും ഇല്ലാതാക്കാനും, വ്യക്തമായ നഷ്ടപരിഹാരവും, കച്ചവടസ്ഥാപന ഉടമകൾക്കും, വാടകക്ക് നടത്തുന്നവർക്കും, അവിടെ ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾക്കും ലഭിക്കുകയും നിയമാനുസൃതമായുള്ള നഷ്ടപരിഹാരവും നൽകി, ലഘൂകരിക്കാവുന്നതാണ്. കെട്ടിടം പൂർണ്ണമായും പൊളിച്ചു മാറ്റപ്പെടുന്ന വ്യക്തിക്ക്, ബാക്കിവരുന്ന സ്ഥലത്ത് ഉചിതമായ ഒരു കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കാനാവശ്യമായ സൗകര്യം ചെയ്തു കൊടുക്കാവുന്നതാണ്. നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ പുറമ്പോക്കിലുള്ള ഗ്രന്ഥശാല കെട്ടിടത്തിനോ സ്ഥലത്തിനോ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാനുള്ള സാഹചര്യം ഇല്ലാതെ വരുമ്പോൾ, തൊട്ടടുത്ത് തന്നെയുള്ള മറ്റൊരു റീഡിങ് റൂമിനോട് ലയിപ്പിച്ചു പ്രശ്ന പരിഹാരം നടത്താവുന്നതാണ്.

മറുഭാഗത്ത്, നിലവിലുള്ള കള്ളി ഷാപ്പ് കെട്ടിടത്തിന് ഭാഗികമായി നഷ്ടമുണ്ടാകുന്നു. അതുപോലെ ഷാപ്പിന്റെ എതിർഭാഗത്തുള്ള പറമ്പിലെ രണ്ടു ടോയ്ലറ്റുകളുടെ കാര്യവും പരാമർശിച്ചിരുന്നു. ഇവരുടെ ആഘാതവും നിയമാനുസൃതം തന്നെ ലഘൂകരിക്കാവുന്നതാണ്. സ്ഥലം വിട്ടു നല്ലാൻ എല്ലാവരും സന്നദ്ധരായതിനാൽ തന്നെ ന്യായവും ഉചിതവുമായ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭ്യമാകുന്നതോടെ ആഘാതം പരിഹരിക്കപ്പെടും

SIMP- Institutional framework

- **Description of institutional structures and key person responsible for each mitigation measures**
  - RFCTLARR ആക്ട് പ്രകാരം ചുമത്തപ്പെട്ട റെവന്യൂ അധികൃതർ

- **Specify role of NGO's etc, if involved**

ഇല്ല

- **Indicate capacities required and capacity building plan, including technical assistance, if any**

ഈ പദ്ധതി നിർവഹണം നടത്തുന്നത് കേരള സർക്കാരിന്റെ പൊതുമരാമത്തു വകുപ്പ് (പാലങ്ങൾ വിഭാഗമാണ്). സർക്കാരിന് വേണ്ടി ഈ സംസ്ഥാനത്ത്

ആവശ്യമായ പാലങ്ങൾ മുഴുവൻ നിർമ്മിക്കുന്നത് ഇവരാണ്. അതിനാൽ ശേഷി വർദ്ധനവിന് പ്രത്യേക പദ്ധതി ആവശ്യമില്ല

- **Timelines for each activity**

ഈ പ്രവർത്തി ഒരു വർഷവും ആറ് മാസവും കൊണ്ട് തീരുന്നതാണെന്ന് 16.05.2022 ലെ പാലങ്ങൾ വിഭാഗം ചീഫ് എൻജിനീയറുടെ EST/TS/BR/2020/2455-5-1 നമ്പർ സാങ്കേതിക അനുമതി ഉത്തരവിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Social impact management plan Budget and financing of mitigation plan

- **Cost of all resettlement and rehabilitation costs**

ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്, റോഡിലുള്ള യൂട്ടിലിറ്റികൾ മാറ്റുന്നതിന് തുക എസ്റ്റിമേറ്റിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുനരധിവാസത്തിനും പുനഃസ്ഥാപനത്തിനും പ്രത്യേക പരാമർശമില്ല.

- **Annual budget and plan of action**

ഈ പദ്ധതി 2020-21 ലെ ബഡ്ജറ്റിൽ ക്രമ നമ്പർ 344 ആയി, പേജ് നമ്പർ 21 ഇൽ വോളിയം II ഇൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ബജറ്റ് പ്രോവിഷനായി 20 ലക്ഷം രൂപയാണ് വകയിരുത്തിയത്. 04.01.2021 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (ആർ ടി) നം 4/2021 പൊ മ വ 643.25 ലക്ഷം രൂപക്ക് ഭരണാനുമതി നൽകപ്പെട്ടു. തുടർന്ന് 6,43,25,000 രൂപക്ക് സാങ്കേതിക അനുമതിക്കായി എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

- **Funding sources with breakup**

5054-04-101-99-00-16-00-P-V- (Capital outlay on roads and bridges, District and other roads, Bridge works, major District roads- Bridges and Culverts) എന്ന ശീർഷകത്തിലാണ് തുക കുറവ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്ന് മുകളിൽ കാണിച്ച ഉത്തരവിൽ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്

SIMP- Monitoring and evaluation

- **Key monitoring and evaluative indicators**

2013 ലെ RFCTLARR ആക്ടിലെ വകുപ്പുകൾക്കും, 2015 ലെ RFCTLARR Act (Kerala) Rules നും വിധേയമായി

- **Reporting mechanisms and monitoring roles**

2013 ലെ RFCTLARR ആക്ടിലെ വകുപ്പുകൾക്കും, 2015 ലെ RFCTLARR Act (Kerala) Rules നും വിധേയമായി

- **Plan for independent evaluation**

2013 ലെ RFCTLARR ആക്ടിലെ വകുപ്പുകൾക്കും, 2015 ലെ RFCTLARR Act (Kerala) Rules നും വിധേയമായി

Analysis of costs and benefits and recommendation on acquisition

Final conclusions on:

Assessment of public purpose

നീണ്ടുനോക്കി കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിന്റെ പൊതു ആവശ്യകത ആമുഖത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഏറെ പഴക്കമുള്ളതും, പിന്നീട് ഉപയോഗിക്കാൻ പറ്റാതെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടി വന്ന പാലത്തിന്റെ പകരമായാണ് പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ പാലത്തിന്റെ ഇരുഭാഗത്തും ഏകദേശം ഒരു കി മീ ദൂരത്തിൽ ചെറിയ പാലങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഒരുവരി മാത്രം വാഹങ്ങൾ പോകാൻ കഴിയുന്ന വീതി കുറഞ്ഞ പാലമാണ്. കൊട്ടിയൂർ മഹാദേവ ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് വൈശാഖോത്സവ സമയത്ത് ലക്ഷക്കണക്കിന് ഭക്ത ജനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗ്യമായിരിക്കുന്നത് ഈ ചെറിയ രണ്ടു പാലങ്ങൾ ആണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നല്ലോ. ഉത്സവ സമയത്ത് (27ദിവസം) ഈ പ്രദേശത്തിന് ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതിന്റെ എത്രയോ ഇരട്ടി ജനങ്ങളും വാഹനങ്ങളുമാണ് എത്തുന്നത്. ഭയാനകമായ തിരക്കും, അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണവും ഈ പ്രദേശത്തെയാകെ പ്രയാസപ്പെടുത്തുന്നു. ഏകദേശം 6 കി മീ അകലെ കേളകം ടൗൺ വരെ ഗതാഗതക്കുരുക്ക് ഉണ്ടാകുന്നതായും, ഇത് അഴിച്ചെടുക്കാൻ മണിക്കൂറുകളോളം വേണ്ടി വരുമെന്നും സൂചിപ്പിച്ചതാണ്. ഇവിടെയുള്ളവർക്കും, ഇവിടെ എത്തിച്ചേരുന്ന പൊതുജനങ്ങൾക്കും, വിശ്വാസ സമൂഹത്തിനു ഏറെ ഗുണകരമായിരിക്കും ഈ പദ്ധതി. ഈ പ്രദേശത്തെ വികസനകുതിപ്പിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ ഈ പാലം പ്രയോജനകരമാകുമെന്ന് നിശ്ചയമാണ്. ഈ പാലം നിർമ്മിതിക്കായി ബാവാലി പുഴയുടെ ഇരുവശത്തുമുള്ള ഭൂവുടമകളും, മറ്റു കച്ചവടക്കാരും ഭൂമി വിട്ടു നൽകാനും താല്പാലികമായുണ്ടാകുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ സഹിക്കാനും തയാറാണ്. ഈ പാലത്തിന്റെ സമീപന റോഡുകൾക്കായി സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്നത് പൊതുജന താല്പര്യം മുൻനിർത്തിയാണ്.

- **Less displacing alternatives**

നീണ്ടുനോക്കി കൊട്ടിയൂർ പഴയ പാലം ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥലത്താണ് പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ പാലത്തിന്റെ സമീപന റോഡുകൾക്ക്, പാലത്തിന്റെ ഇരുവശത്തുമുള്ള സ്ഥലം മാത്രമേ ഉപകരിക്കുകയുള്ളൂ. പരമാവധി ആഘാതം ലഘൂകരിക്കപ്പെടുന്ന രീതിയിലാണ് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്നത് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. ഏതൊരു വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ചിലപ്പോൾ ആഘാതം ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അതിനാൽ തന്നെ ആഘാതം ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന് പകരം സ്ഥലം കണ്ടെത്തി പരിഗണിക്കേണ്ടതില്ല.

- **Minimum requirement of land**

ഇവിടെ നീണ്ടുനോക്കി കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിനോടനുബന്ധിച്ച് ഇരുഭാഗത്തും സമീപന റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനായി 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) സ്ഥലം മാത്രമാണ് ഏറ്റെടുക്കുന്നത്. ഇത് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ അത്യാവശ്യ സ്ഥലം മാത്രമാണ്.

- **Nature and intensity of social impacts**

നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ ആഘാതത്തിന്റെ സ്വഭാവവും തീവ്രതയും ഇരുഭാഗത്തും വ്യത്യസ്തമാണ്. കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് തീവ്രത കുറവാണ്. കള്ളു ഷാപ്പ് കെട്ടിടത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. മറ്റുള്ളവർക്ക് അവരുടെ വീട്ടുപറമ്പിന്റെ മുൻഭാഗത്തുള്ള മതിലും, സ്ഥലവും അനുബന്ധ ചമയങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടും.

എന്നാൽ നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് ജംഗ്ഷനിലെ റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തുമുള്ള കടകളെയും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളെയും സാരമായി ബാധിക്കും. പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകുന്നത് പുഴ ഭാഗത്തുള്ള നെഹ്റു സ്മാരക ഗ്രന്ഥശാലയും അതിൽ തന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്കൂളിന്റേയും സ്മാരക മന്ദിരവുമാണ്. ഇത് പുറമ്പോക്കിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണെന്ന് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അതിനാൽ തന്നെ സ്ഥലത്തിന്റെ വിലയോ അനധികൃത കെട്ടിടമെന്ന നിലയിൽ കെട്ടിടത്തിനോ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടാകില്ല.

കഴിഞ്ഞ 75 വർഷമായി ഈ മേഖലയിലെ കലാസാംസ്കാരിക വൈജ്ഞാനിക രംഗത്തെ സജീവ സാന്നിധ്യമായ ഈ സ്ഥാപനം ഇല്ലാതാകുന്നു.

അതുപോലെതന്നെ ജംഗ്ഷനിൽ വലതുഭാഗത്തെ പാറക്കൽ സ്റ്റോർ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ 35 വർഷത്തോളമായി, ഒരു കുടുംബം നടത്തുന്ന സ്ഥാപനമാണ്. (ഇപ്പോൾ വാടകക്ക് നടത്തപ്പെടുന്നു). സ്ഥലവും കെട്ടിടവും അവരുടേത് തന്നെയാണ്. ഏറ്റെടുക്കപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു, ബാക്കി സ്ഥലത്ത് പുതിയ കടമുറി എടുക്കാൻ സാധിച്ചാൽ ഇവരുടെ ആഘാതത്തിന്റെ തീവ്രത കുറയ്ക്കാനാകും.

ബാക്കി കടമുറികൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും മുൻഭാഗം നഷ്ടപ്പെടും. അവർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരവും, റോഡിൽ നിന്ന് സ്ഥാപനത്തിലേക്ക് കയറാനുള്ള സൗകര്യവും ലഭിച്ചാൽ അവരുടെയും ആഘാതത്തിന്റെ തീവ്രത ലഘൂകരിക്കാനാകും.

- **Viable mitigation measures extent to which mitigation measures will address costs**

ഇവിടുത്തുകാരുടെയും വൈശാഖോത്സവത്തിനായി എത്തുന്ന ലക്ഷക്കണക്കിന് ഭക്തർക്കും വേണ്ടി ദീർഘ വീക്ഷണത്തോടെ രൂപകൽപന ചെയ്ത ഈ പദ്ധതിയുടെ പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും ഉണ്ടാകുന്ന നേട്ടം ഈ പ്രദേശത്തു താമസിക്കുന്നവർ ഉത്സവ കാലത്ത് അനുഭവിക്കുന്ന വിവിധ തരത്തിലുള്ള പ്രയാസങ്ങൾ ദൂരീകരിക്കാൻ ഉതകുന്നതാണ്. അതിനാൽ തന്നെ ഈ പദ്ധതിക്കായി മുടക്കുന്ന തുകയുടെ എത്രയോ ഇരട്ടിയായിരിക്കും ലഭിക്കുന്ന നേട്ടത്തിന്റെ മൂല്യം

- **Final recommendation on whether the acquisition should go through or not**

ബാവലിപുഴയ്ക്ക് കുറുകെ നീണ്ടുനോക്കി- കൊട്ടിയൂർ പാലം പുനർനിർമ്മാണത്തിനോടനുബന്ധിച്ചു ഇരുഭാഗത്തും സമീപന റോഡുകൾക്ക് വേണ്ടിയാണ് വിവിധ സർവ്വേനമ്പുകളിലായി, 0.0766 ഹെക്ടർ (18.92 സെന്റ്) സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കപ്പെടാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയതുപോലെ കൊട്ടിയൂർ മഹാദേവ ക്ഷേത്രത്തിലെ വൈശാഖ മഹോത്സവത്തോടനുബന്ധിച്ചു 27 ദിവസം ഉണ്ടാകുന്ന അഭൂതപൂർവമായ ഭക്തജന സാന്ദ്രതയും, അവർ വരുന്ന വാഹന ബാഹുല്യം മൂലമുണ്ടാകുന്ന ഗതാഗതക്കുരുക്കും അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണ സാധ്യതയും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായാണ് ഇവിടെ പുതിയ പാലം നിർമ്മിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നിലവിലുള്ള വീതികുറഞ്ഞ, പഴയ പാലത്തിനു സാധാരണ ദിവസങ്ങളിലെ ഗതാഗതം പോലും താങ്ങാനുള്ള ശേഷി കുറഞ്ഞുവരികയാണ്. ഇതിനായാണ് കൊട്ടിയൂർ ഭാഗത്ത് 0.0328 (ഒറ്റപ്പിലാവ്) നീണ്ടുനോക്കി ഭാഗത്ത് 0.0438 സ്ഥലവും ഏറ്റെടുക്കുന്നത്. ഭൂവുടമകളെ കുറിച്ചും കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങളെ കുറിച്ചും വ്യക്തമാക്കി കഴിഞ്ഞതാണ്. ആഘാതത്തിന്റെ സ്വഭാവവും തീവ്രതയും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ഒരു പ്രദേശത്തെ ജനങ്ങൾ ഒരു വർഷത്തിൽ പ്രധാനമായി 27 ദിവസങ്ങളിൽ അനുഭവിക്കുന്ന, പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പറ്റാത്ത പ്രയാസങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കാനാണ് ഈ പദ്ധതി. ഉടമകൾക്കും സ്ഥാപനങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിക്കുന്നവർക്കും അല്പസ്വല്പം പ്രയാസങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമെങ്കിലും, അവരെല്ലാം ഈ പദ്ധതിയുമായി സഹകരിക്കാൻ സമ്മനസ്സ് കാണിക്കുന്നവരാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഏറെ ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെ, ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ സമഗ്രവും സ്ഥായിയായ വികസനത്തിനും പ്രേരകമാകുന്നു

ഈ പദ്ധതി സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കൽ പരിസ്ഥിതിക്ക് നാശമുണ്ടാക്കുന്നില്ല. വ്യക്തികൾക്കുണ്ടാകുന്ന, സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു ഉണ്ടാകുന്ന, തൊഴിലിനും വരുമാനത്തിനും ഉണ്ടാകാനിടയുള്ള ആഘാതം, ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിലൂടെ പരിഹരിക്കാൻ സാധിക്കും. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഈ പദ്ധതി പൂർത്തീകരണത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള സമീപന റോഡുകൾക്ക് സ്ഥലം ഏറ്റെടുക്കുന്ന നടപടികളുമായി മുന്നോട്ട് പോകാവുന്നതാണ്.

23/09/2023

ചെയർമാൻ
സാമൂഹ്യ ആഘാത പഠന യൂണിറ്റ്
(കയ്റോസ്, കണ്ണൂർ)